

**קופת התגמולים
והפיצויים
של עובדי בנק לאומי**

**דוח כספי שנתי
לשנה שנסתיימה ביום
31 בדצמבר 2016**

תוכן העניינים

עמוד

2-12	סקירת הנהלה
14-15	הצהרות ההנהלה לגבי גילוי בדוחות השנתיים
16	דוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי הדוחות הכספיים :
17	דוח רואי החשבון המבקרים – דוחות כספיים שנתיים
18	דוח רואי החשבון המבקרים - בקרה פנימית על דיווח כספי
19	דוח על המצב הכספי
20	דוח הכנסות והוצאות
21	דוח על השינויים בזכויות העמיתים
22-27	באורים לדוחות הכספיים

1. מאפיינים כלליים של הקופה

- (א) הקופה הינה קופת גמל מפעלית לתגמולים לשכירים, ועד ליום 31 ביולי 2008 הייתה מאוגדת כחברה בע"מ העמיתים החזיקו ב- 100% מהנכסים וברוב אמצעי השליטה, והמעסיק - בנק לאומי לישראל בע"מ החזיק בחלק מאמצעי השליטה בה.
- בעקבות החקיקה שבאה לאחר המלצות ועדת בכר, ביום 31 ביולי 2008 עברה קופת התגמולים של פקידי בנק לאומי לישראל בע"מ שינוי ארגוני. במהלכו של השינוי פוצלה הקופה לחברה מנהלת של קופות גמל ולקופת גמל המנוהלת בנאמנות על ידי החברה המנהלת - "החברה לניהול קופות התגמולים של עובדי בנק לאומי ושל עובדי בנק לאומי למשכנתאות בע"מ" (להלן "החברה").
- (ב) קופת התגמולים והפיצויים של פקידי בנק לאומי לישראל בע"מ, הוקמה בשנת 1934 ועמיתה הינם עובדי בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן - "הבנק").
- (ג) לקופה אישור קופות גמל לתגמולים ולפיצויים עד ליום 31 בדצמבר 2016 ואישור מס הכנסה שמשפרו 229. הקופה הינה קופה לא משלמת לקצבה. קוד קופת הגמל הינו 0000--0000-0000229-00000000005297.
- (ד) במהלך חודש אוקטובר 2011 שונה תקנון הקופה ותקנון החברה לניהול בסעיפים הרלוונטיים, כך שמופקדים בקופה בנוסף להפקדות התגמולים, עד לגובה של 5% מהשכר הקובע מהעובד ו- 5% מהשכר הקובע מהמעביד, גם הפקדות לפיצויים עבור העמיתים הפעילים, עד לסך 8.33% מהשכר הקובע לפיצויים, זאת לאור דרישות האוצר החל מינואר 2011, להפקדת כספי פיצויים לקופות אישיות על שם העובד ולא לקופות מרכזיות על שם המעביד. בחודש אוקטובר 2011 התקבלו מהאוצר כל האישורים הנדרשים, כולל אישור לשינוי שם הקופה שנקראת מיום השינוי - קופת התגמולים והפיצויים של עובדי בנק לאומי.
- (ה) לאור ביצוע המיזוג בין בנק לאומי לבנק לאומי למשכנתאות, מוזגו גם קופות התגמולים והפיצויים של עובדי בנק לאומי ועובדי לאומי למשכנתאות החל מ- 1.1.2013. עם זאת נשמרה הפרדה בין החשבונות העמיתים השונים תחת מעסיק אחד.
- (ו) לחברה אין הון עצמי, היא אינה גובה דמי ניהול מעמיתי הקופה ועל כן אין לה הכנסות, הוצאותיה ממומנות ע"י הבנק - כמפורט בנספח לתקנון החברה, ועל כן אין לה הוצאות.

2. ניתוח זכויות העמיתים

- א. יחס נזילות :
הינו היחס שבין הכספים שהעמיתים בקופה רשאים למשוך ממנה (בהגיעו של עמית לגיל 60) מתוך סה"כ נכסי הקופה לתאריך הדוח, ליום הדיווח עמד יחס הנזילות על שעור של 73.4% לעומת 70.9% אשתקד.
- ב. משך חיים ממוצע של החיסכון - 5.3 שנים (5.5 שנים בשנת 2015).
הינו משך החיים הממוצע של זכויות עמיתים עבור אותם עמיתים שחשכוונותיהם טרם הבשילו (טרם הגיעו לגיל 60). חישוב זה מחשב את הזמן הדרוש כדי שכל העמיתים יגיעו לתום תקופת החיסכון (גיל 60).
- ג. שינוי במספר חשבונות העמיתים :

מספר חשבונות עמיתים				סוג העמיתים
לסוף שנה	נסגרו השנה	נפתחו השנה	לתחילת השנה	
14,378	(510)	130	14,758	שכירים

- ד. ניתוח זכויות עמיתים :

ליום 31 בדצמבר				
2015		2016		
סך נכסים, נטו באלפי ש"ח	מספר חשבונות	סך נכסים, נטו באלפי ש"ח	מספר חשבונות	
3,468,041	4,182	3,643,847	4,108	חשבונות פעילים
2,938,816	10,576	2,904,150	10,270	חשבונות לא פעילים (*)
6,406,857	14,758	6,547,997	14,378	סה"כ
-	-	2	1	(*) מתוכם חשבונות לא פעילים ביתרה של עד 8,000 ש"ח

3. דמי ניהול

הקופה אינה גובה דמי ניהול מהעמיתים וכל העמיתים הינם תחת מעביד אחד שהינו בנק לאומי.

4. ניתוח מדיניות ההשקעה

א. מדיניות ההשקעה

מדיניות ההשקעה של הקופה לשנת 2016 כפי שנקבעה ע"י הדירקטוריון הינה :

מדד ייחוס	חשיפה בפועל 29.12.2016	גבולות חשיפה	טווח סטייה	מדיניות השקעות 2016	אפיק השקעה
ת"א 100 - 40% - Msci All Countries 60%	37.5%	30%-42%	-/+ 6%	36%	מניות
ממשלתי שקלי 80% מח"מ 2-5 שנים ממשלתי שקלי כללי ממשלתי צמוד מדד - 20% צמוד מדד ממשלתי כללי	23.2%	20%-30%	-/+ 5%	25%	אג"ח ממשלתי בארץ צמוד ושקלי כולל מק"מ
תל בונד 60 - 55% תל בונד שקלי - 10% IBOXCO - 35%	32.6%	- 24% 36%	-/+ 6%	30%	פיקדונות ואג"ח קונצרני בארץ ובחו"ל
	3.7%	7% - 0%	+ 5% (-) 2%	2%	נדל עו"ש ופק"מ
	3%	- 0% 10%	-/+ 5%	5%	אחר קרנות השקעה
	0%	7% - 0%	+ 5% (-) 2%	2%	נדל"ן לא סחיר
				100%	סה"כ

	14.4%	- 6% 18%	-/+ 6%	12%	חשיפה למט"ח
--	-------	-------------	--------	-----	------------------------

ב. ניתוח מדיניות ההשקעה

מדיניות ההשקעות של הקופה הושפעה מההתפתחויות הכלכליות במשק שהביאו לשינויים בהרכב נכסי הקופה, נטו בהשוואה לשנה הקודמת, כמפורט להלן:

1. בהשקעה באג"ח סחירות חלו השנה השינויים הבאים:
  - (א) משקלן היחסי של אגרות חוב קונצרניות בתיק ההשקעות ירד ל-27.3% בסוף שנת 2016 לעומת 27.8% בסוף שנת 2015.
  - (ב) משקלן היחסי של אגרות חוב ממשלתיות בתיק ההשקעות ירד ל-23.2% בסוף שנת 2016 לעומת 27.5% בסוף שנת 2015.
  - (ג) התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (מו"מ) בסוף שנת 2016 של אגרות הסחירות שבנכסי הקופה הגיעה ל- 3.83 שנים לעומת 3.71 שנים בסוף שנת 2015.
2. מרכיב ההשקעות באגרות חוב לא סחירות ירד בסוף שנת 2016 ל-1.3% מכלל נכסי הקופה, לעומת משקל של 1.7% בלבד בשנת 2015.
3. שיעור ההחזקות של הקופה במניות ותעודות סל על מניות בארץ ובחו"ל עלה בסוף שנת 2016 ל-37.5% מנכסי הקופה, לעומת משקל של -36.6% בשנת 2015. שיעור ההחזקות במניות (דרך תעודות סל) בחו"ל לסוף השנה הינו 21.3% מנכסי הקופה לעומת 20.6% בסוף שנת 2015. שיעור מרכיב המניות בתיק ההשקעות נקבע בהתאם להחלטת ועדת ההשקעות - בכפוף למדיניות ההשקעה הקבועה בתקנון הקופה. הרכב תיק המניות לפי הענפים השונים, נקבע מעת לעת ע"י ועדת ההשקעות. הרכב המניות בכל ענף, נקבע פרטנית ע"י פסגות ני"ע המנהלת את תיק ההשקעות של הקופה, בהתאם להנחיות ועדת ההשקעות.
4. האפיק השקלי (ללא המניות), הגיע בסוף שנת 2016 ל- 31.8% מנכסי הקופה, לעומת 27.1% בסוף שנת 2015.
5. הקופה לא ביצעה פעילות יוצאת דופן בשוק הנגזרים. נעשתה פעילות לגידור סיכון המט"ח ונכתבו אופציות CALL ו- PUT על מדד המניות.
6. הנכסים הנזילים והסחירים מהווים כ-94.6% מנכסי הקופה (כ-95.2% בסוף 2015). שיעור זה גבוה דיו כדי לממן תשלומים לעמיתים מושכים, הן במהלך הרגיל של פרישה לגמלאות עקב גיל והן במהלך של פרישה מוקדמת מהעבודה של חלק מהעמיתים.

5. ניהול סיכונים :**א. מדיניות ניהול הסיכונים, שיטות והערכות**

החברה המנהלת מינתה מנהל סיכונים במיקור חוץ וממלאת אחר הוראות החוזר המאוחד פרק 10 בחלק 1 של שער 5, בנושא ניהול סיכונים. מנהל הסיכונים זיהה את הסיכונים אשר כרוכים בתיק ההשקעות והציג בפני וועדת ההשקעות והדירקטוריון כלים ואמות מידה להערכת הסיכונים, במטרה לסייע לקופה לגבש מדיניות ניהול סיכונים. להלן מפורטים הסיכונים השונים והדרכים בהם מתמודדת הקופה עם סיכונים אלה.

ב. סיכוני נזילות

הסיכון ליכולת הקופה לעמוד בצרכי משיכות העמיתים מבלי שתידרש להפסדי הון ביחס לשווים ההוגן של נכסיה, ואו הסיכון לחוסר הקבלה בין תזרימי מזומנים שמקורם בנכסי הקופות ותזרימי מזומנים שמקורם בהתחייבויות (משיכות חזויות).

1. ניתוח נזילות

ליום 31 בדצמבר 2015		ליום 31 בדצמבר 2016		מועד פירעון
%	באלפי ש"ח	%	באלפי ש"ח	
95.2	6,096,436	94.6	6,198,129	נכסים נזילים וסחירים
0.02	1,460	0.2	12,683	מח"מ של עד שנה
2.2	143,045	1.7	110,956	מח"מ מעל שנה
2.6	165,916	3.5	226,229	אחרים
<u>100</u>	<u>6,406,857</u>	<u>100</u>	<u>6,547,997</u>	סה"כ

2. היחס שבין סך הנכסים הסחירים והנזילים לבין סך היקף זכויות העמיתים הניתן למשיכה הינו - 94.6% .

3. סיכון נזילות העמיתים

לאחר פרישתם מהעבודה, זכאים עמיתי הקופה, בכפוף לתנאי הפרישה הקיימים בבנק למשוך את כספם או להעבירו לקופה אחרת. העמיתים שמלאו להם 60 שנה מחזיקים בכ- 58.63% מנכסי הקופה בעוד שהנכסים הנזילים והסחירים מהווים 94.6% מנכסי הקופה - שיעור גבוה דיו כדי לכסות משיכות של עמיתים שמלאו להם 60 שנה, בין אם פרשו מעבודתם בבנק, ובין אם לאו. ראה גם סעיף 2 לעיל לסקירת הנהלה.

ג. סיכוני שוק

סיכון להפסד כספי כתוצאה משינוי בשווי של נכסי ההשקעה המוחזקים כנגד הכספים המנוהלים בקופת הגמל, הנובע משינוי במחירי השוק של: ריביות, ניירות ערך, מדדים, סחורות, מטבעות וכדומה.

ג.1. סיכוני מדד וסיכוני מטבע

ליום 31 בדצמבר 2016				
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד	
אלפי ש"ח				
6,547,997	2,099,162	1,332,700	3,116,135	סך נכסי קופת הגמל
--	(1,153,712)	--	1,153,712	חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא

ג.2. סיכון ריבית

ליום 31 בדצמבר 2016		ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית
		+1%
		-1%
אחוזים		
		-1.70
		1.82
		תשואת תיק ההשקעות

ג.3. פירוט החשיפה לענפי משק - מניות בלבד בישראל ליום 31 בדצמבר 2016

מסח"כ %	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	נסחרות במדד מניות היתר	נסחרות במדד ת"א 100	ענף משק	
						אלפי ₪	
18.7%	179,916		-	-	179,916	בנקים	
4.3%	40,849		-	-	40,849	ביטוח	
0.7%	7,176		-	-	7,176	ביומד	
14.2%	136,909	9,006	-	735	127,168	טכנולוגיה	
8.1%	77,397		-	7,362	70,035	מסחר ושירותים	
11.2%	107,547		-	9,707	97,840	נדל"ן ובינוי	
24.4%	234,198		-	909	233,289	תעשייה	
6.1%	58,641		-	54	58,587	השקעה והחזקות	
9.4%	89,840		-	-	89,840	נפט וגז	
2.9%	27,816		27,816	-	-	אחר	
100%	960,289	9,006	27,816	18,767	904,700	סך הכל	

4.ג. פירוט חשיפה גיאוגרפית ליום 31 בדצמבר 2016

מדינות	אג"ח ממשלתיות	אג"ח קונצרניות	מניות	תעודות סל	קרנות נאמנות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	במונחי דלתא נגזרים	סה"כ נכסים
ישראל	1,521,918	1,459,556	918,268	133,197	-	408,822	4,441,761	1,153,712	5,595,473
ארה"ב	-	209,557	42,021	874,183	112,895	55,040	1,293,696	(985,833)	307,863
סין	-	30,750	-	66,842	-	-	97,592	-	97,592
אחר	-	87,115	-	422,447	187,215	18,171	714,948	(167,879)	547,069
סה"כ	1,521,918	1,786,978	960,289	1,496,669	300,110	482,033	6,547,997	-	6,547,997

ד. סיכוני אשראי

סיכון לכשל ביכולת לווה לשרת את חובו באופן מלא ובמועדו ו/או סיכון לירידה באיכות (דירוג) האשראי של החוב במהלך חייו.

1.ד. חלוקת נכסי חוב לפי מיקומם

ליום 31 בדצמבר 2016			
סה"כ	שאינם סחירים	סחירים	
אלפי ₪			
3,010,027	123,639	2,886,388	בארץ
337,090	-	337,090	בחו"ל
3,347,117	123,639	3,223,478	סך הכל נכסי חוב

ד.2. נכסי חוב בחלוקה לדירוגים

ד.2.א. נכסי חוב בישראל

ליום 31 בדצמבר 2016	
דירוג מקומי (*)	
אלפי ש"ח	
	נכסי חוב סחירים בארץ
1,521,918	אג"ח ממשלתיות
	אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:
932,073	AA ומעלה
425,753	BBB עד A
4,942	נמוך מ-BBB
1,702	לא מדורג
2,886,388	סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ
	נכסי חוב שאינם סחירים בארץ
	אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג:
67,571	AA ומעלה
14,668	BBB עד A
4,322	נמוך מ-BBB
8	לא מדורג
2,794	הלוואות לעמיתים
34,276	הלוואות לאחרים
123,639	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץ
3,010,027	סך הכל נכסי חוב בארץ

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינם חברות הדירוג "מעלות" ו "מידרוג". כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

ד.2.ב. נכסי חוב בחו"ל

ליום 31 בדצמבר 2016	
דירוג בינלאומי (*)	
אלפי ש"ח	
	נכסי חוב סחירים בחו"ל -
-	אגרות חוב ממשלתיות אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:
62,115	A ומעלה
269,964	BBB
5,011	נמוך מ-BBB ולא מדורג
337,090	סך הכל נכסי חוב סחירים בחו"ל
	נכסי חוב שאינם סחירים בחו"ל -
-	אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג:
	BBB
337,090	סך הכל נכסי חוב בחו"ל

ד.3. שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים נקבע לרוב באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון מתבססים על התשואות של אג"ח ממשלתיות והמרווחים של אג"ח קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. שיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים ע"י חברה שנבחרה ע"י האוצר, המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית להיוון הנכסים השונים.

ליום 31 בדצמבר 2016, באחוזים	נכסי חוב שאינם סחירים לפי דירוג (*):
2.56%	AA ומעלה
1.96%	A
-	BBB
10.04%	נמוך מ-BBB
7.18%	לא מדורג

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינם חברות הדירוג "מעלות" ו "מידרוג". כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

ד.4. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב סחירים ושאנים סחירים בארץ ובחו"ל

ליום 31 בדצמבר 2016		ענף משק
%	סכום	
מסה"כ	אלפי ₪	
17.2	574,664	בנקים
6.0	201,130	ביטוח
0.9	29,491	ביומד
1.2	40,274	טכנולוגיה
13.3	444,394	מסחר ושירותים
10.2	342,111	נדל"ן ובינוי
1.6	54,822	תעשייה
3.5	118,961	השקעה בהחזקות
0.6	19,352	נפט וגז
45.5	1,521,918	אג"ח ממשלתי
100	3,347,117	סך הכל

ה. סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים

החברה מיישמת את העקרונות הבאים לניהול הסיכונים התפעוליים, בסיועה של חברת לאומי שירותי שוק ההון בע"מ ובהתאם למתודולוגיה שנקבעה על ידי בנק לאומי והכוללת:

1. קיום פונקציות ייעודיות לניהול הסיכונים ופונקציות נפרדות ובלתי תלויות לבקרה.
2. בחינה שוטפת של הסיכונים והבקורות בכל תהליכי העבודה, והיערכות מתמדת לסיכונים עתידיים.

מתקיים תהליך סדור של זיהוי, הערכה, ניטור, בקרה והפחתה של הסיכונים. תהליך זה מיושם עבור כל הפעילויות, המערכות והתהליכים המהותיים. לא נתגלה במשך השנה כל סיכון תפעולי מהותי. מהיבט הסיכונים המשפטיים, לא תלוי ועומד כל הליך משפטי כנגד החברה, לא תלויה כל תביעה כנגדה, ולא התקיים נגדה כל הליך משפטי בשנים האחרונות.

מהיבט הסיכונים הרגולטוריים: התפתחות הרגולציה בתחום קופות הגמל והמגבלות הרבות החלות בתחום זה, מגדילים את הסיכונים והחשיפות להגשתן של תביעות משפטיות, לרבות תביעות ייצוגיות.

מידת ההשפעה של גורם הסיכון על הקופה:

מידת ההשפעה של גורם הסיכון על קופת הגמל/קרן הפנסיה				גורם הסיכון	סוג הסיכון
דרכי ההתמודדות	השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה		
מתקיים מעקב קבוע על ידי הנהלת החברה וועדת ההשקעות			שווי נכסי הקופה חשוף לשינויי מאקרו בארץ ובעולם.	שינויי מאקרו העלולים להשפיע על שווי נכסי ההשקעה.	סיכוני מאקרו
מתקיימות בקורות ממוחשבות לנושא אשר נבדקות מדי יום		בקופה קיים פיזור ענפי האמור לצמצם את החשיפה ללווים במגזר ענפי יחיד.		חשיפה לריכוז לוויים במגזר ענפי יחיד.	סיכונים ענפיים
	המעסיק היחיד בקופה הינו בנק לאומי.			חשיפה למיעוט מעסיקים	סיכונים מיוחדים לקופה/קרן
איכות השירות והסיכונים נבדקים תדיר.	הקופה מקבלת את מירב השירותים מספקי מיקור חוץ			סיכון תפעולי	סיכונים מהותיים של הקופה בעלי השפעה מהותית על החברה

ו. גילוי בקרות ונהלים**הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי**

הנהלת החברה המנהלת העריכה לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה המנהלת ומנהל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת הינן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהחברה המנהלת נדרשת לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2016 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

הצהרה (certification)

אני, חמיק קובי, מצהיר כי :

1. סקרתי את הדוח השנתי של קופת התגמולים והפיצויים של עובדי בנק לאומי (להלן: "קופת התגמולים") לשנת 2016 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת התגמולים וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת התגמולים למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של קופת התגמולים; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת התגמולים, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של קופת התגמולים והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת התגמולים; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת התגמולים:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת התגמולים; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת התגמולים.

אני באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

16 במרץ, 2017

חמיק קובי, מנכ"ל

הצהרה (certification)

אני רו"ח ערן מעין מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של החברה לניהול קופת התגמולים והפיצויים של עובדי בנק לאומי (להלן: "קופת התגמולים") לשנת 2016 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של קופת התגמולים למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של קופת התגמולים; וכך-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת התגמולים והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של קופת התגמולים על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של קופת התגמולים על דיווח כספי; וכך-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של קופת התגמולים, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של קופת התגמולים לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של קופת התגמולים על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

16 במרץ, 2017

ערן מעין, רו"ח
מנהל הכספים

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של החברה המנהלת את קופת התגמולים והפיצויים של עובדי בנק לאומי (להלן: "קופת התגמולים") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של קופת התגמולים תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל והוראות הממונה על שוק ההון, בטוח וחסכון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של קופת התגמולים על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית (1992) של ה-COSO Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2016, הבקרה הפנימית של קופת התגמולים על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יו"ר הדירקטוריון : אהוד רוזנבאום

_____

מנכ"ל: חמיק קובי

_____

מנהל הכספים: ערן מעין, רוי"ח

_____

תאריך אישור הדוח: 16 במרץ, 2017

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של קופת התגמולים והפיצויים של עובדי בנק לאומי בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של קופת התגמולים והפיצויים של עובדי בנק לאומי (להלן: "הקופה") ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית (1992) המפורסמת על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). החברה הדירקטוריון והנהלה של החברה לניהול קופת התגמולים והפיצויים של עובדי בנק לאומי בע"מ (להלן "החברה המנהלת") אחראים לקיום בקרה פנימית ואפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקופה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי החשבון בישראל. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקופה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקופה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה המנהלת; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקופה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית (1992) שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקופה לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 והדוח שלנו, מיום 23 במרץ 2016, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

16 במרץ, 2017

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים קופת התגמולים והפיצויים של עובדי בנק לאומי

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של קופת התגמולים והפיצויים של עובדי בנק לאומי (להלן - "הקופה") לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015, את דוחות ההכנסות וההוצאות ואת הדוחות על השינויים בזכויות העמיתים לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה היום 31 בדצמבר 2016. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הקופה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התש"ל"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישמשו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של הקופה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את מצבה הכספי של הקופה לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015 ואת תוצאות פעולותיה והשינויים בזכויות העמיתים שלה לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית (1992) שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 23 במרץ 2016, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה.

סומך חייקין

רואי חשבון

16 במרץ, 2017

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2015	2016		
אלפי ש"ח			
102,806	242,323		רכוש שוטף
3,322	8,104	3	מזומנים ושווי מזומנים
<u>106,128</u>	<u>250,427</u>		חייבים ויתרות חובה
			סך כל רכוש שוטף
3,440,019	3,223,478	4	השקעות פיננסיות
144,505	123,639	5	נכסי חוב סחירים
925,119	960,289	6	נכסי חוב שאינם סחירים
<u>1,792,153</u>	<u>1,996,862</u>	7	מניות
<u>6,301,796</u>	<u>6,304,268</u>		השקעות אחרות
			סך כל השקעות פיננסיות
<u>6,407,924</u>	<u>6,554,695</u>		סך כל הנכסים
1,067	6,698	8	זכאים ויתרות זכות
<u>6,406,857</u>	<u>6,547,997</u>		זכויות העמיתים
<u>6,407,924</u>	<u>6,554,695</u>		סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים

ערן מעין, רו"ח - מנהל הכספים

חמיק קובי - מנכ"ל

אהוד רוזנבאום - יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 16 במרץ, 2017

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור
2014	2015	2016	
	אלפי ₪		
1,687	(79)	340	הכנסות (הפסדים)
			ממזומנים ושווי מזומנים
			מהשקעות:
121,639	27,487	57,250	מנכסי חוב סחירים
1,197	4,222	1,962	מנכסי חוב שאינם סחירים
35,409	23,324	1,533	ממניות
72,270	(1,656)	187,889	מהשקעות אחרות
230,515	53,377	248,634	סך כל ההכנסות מהשקעות
165	56	36	הכנסות אחרות
232,367	53,354	249,010	סך כל ההכנסות
			הוצאות
3,087	4,315	2,841	מסים
3,087	4,315	2,841	סך כל ההוצאות
229,280	49,039	246,169	עודף הכנסות על הוצאות לתקופה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
אלפי ש"ח			
4,536,710	4,578,065	6,406,857	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
149,160	2,126,635	154,362	תקבולים מדמי גמולים (תגמולים ופיצויים)
(75,970)	(60,308)	(89,191)	תשלומים לעמיתים
			העברות צבירה לקופה
3,996	-	-	העברות מקופות גמל
(1,435)	(823)	(14,753)	העברות צבירה מהקופה
	(139,954)	(37,694)	העברות לחברות ביטוח
-			העברות לקרנות פנסיה חדשות
(263,676)	(145,797)	(117,753)	העברות לקופות גמל
(261,115)	(286,574)	(170,200)	העברות צבירה, נטו
229,280	49,039	246,169	עודף הכנסות על הוצאות לתקופה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
4,578,065	6,406,857	6,547,997	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים

ביאור 1 - כללי

א. קופת התגמולים והפיצויים של עובדי בנק לאומי (להלן - "הקופה") הינה קופת גמל מפעלית לתגמולים ולפיצויים לשכירים שעמיתיה הינם עובדים קבועים של בנק לאומי לישראל בע"מ. הקופה מנוהלת במסגרת תקנות מס הכנסה לאישור וניהול קופות גמל ואושרה לצורך סעיפים 2(9), 17(5) 45א' ו- 47 לפקודת מס הכנסה.

הקופה הייתה עד ליום 31 ביולי 2008 מאוגדת כחברה בע"מ, העמיתים החזיקו ב- 100% מהנכסים וברוב אמצעי השליטה והמעסיק - בנק לאומי לישראל בע"מ, החזיק בחלק מאמצעי השליטה בה. בהתאם לחקיקה שבאה בעקבות ועדת בכר, ביום 31 ביולי 2008, עברה הקופה שינוי ארגוני, במהלכו היא פוצלה לחברה מנהלת של קופות גמל ולקופת גמל המנוהלת בנאמנות על ידי החברה המנהלת - "החברה לניהול קופות התגמולים של עובדי בנק לאומי ושל עובדי בנק לאומי למשכנתאות בע"מ" (להלן: "החברה"). חברי החברה הינם העמיתים הפעילים של הקופות המחזיקים 100% מאמצעי השליטה בה.

הקופה אינה גובה דמי ניהול מהעמיתים ואינה רוכשת עבורם ביטוח חיים, בנק לאומי שהינו המעסיק היחיד בקופה נושא בכל ההוצאות.

במהלך חודש אוקטובר 2011 שונו תקנוני הקופות והחברה לניהול בסעיפים הרלוונטיים, כך שניתן יהיה להפקיד בקופות בנוסף להפקדות התגמולים, גם הפקדות לפיצויים עבור העמיתים הפעילים, זאת לאור דרישת האוצר החל מינואר 2011, להפקדת כספי פיצויים לקופות אישיות על שם העובד ולא לקופות מרכזיות על שם המעביד. בחודש אוקטובר 2011 התקבלו מהאוצר כל האישורים הנדרשים, כולל אישור לשינוי שם הקופה שנקראה מיום השינוי - קופת התגמולים והפיצויים של עובדי בנק לאומי ושל עובדי בנק לאומי למשכנתאות בע"מ.

לאור ביצוע המיזוג בין בנק לאומי לבנק לאומי למשכנתאות מוזגו גם קופות התגמולים והפיצויים של עובדי בנק לאומי ועובדי לאומי למשכנתאות החל מ- 1.1.2013. עם זאת נשמרה ההפרדה בין חשבונות העמיתים השונים תחת מעסיק אחד. בשנת 2012 הקופות היו עדיין נפרדות.

בעקבות המיזוג שם הקופה שונה ונקראת מיום השינוי: קופת התגמולים והפיצויים של עובדי בנק לאומי.

ביום ה 21 ביוני 2015 בוצעה הפקדה לקופה בסך של כ 2 מיליארד ₪ מלאומי קופה מרכזית לפיצויים (2006). הפקדה זו בוצעה בהמשך לכוונת הבנק להעביר ע"ש חשבונות העמיתים את מרכיב הפיצויים. סכום זה מהווה השלמה ליתרת חבות בנק לאומי לישראל בע"מ לפיצויים לעמיתים הפעילים ליום 31 בדצמבר 2014. מעבר להפקדה זו עתידות להתבצע הפקדות נוספות לקופה בסך של כ- 120 מיליוני ₪ מדי שנה וזאת עד לסיום תהליך התרוקנות קופת לאומי מרכזית לפיצויים 2006 מנכסיה הצפוי להסתיים על פי הודעת הבנק, עד שנת 2020.

החברה פנתה וקיבלה אישור מהאוצר להמשיך להיחשב כ"גוף מוסדי בעל היקף פעילות נמוך" כהגדרתו בתקנה 25 לתקנות על שירותים פיננסיים (ביטוח)(דירקטוריון וועדותיו), התשס"ז - 2007 על אף שהיקף הנכסים המנוהלים על ידה, לאחר השלמת תהליך זה של העברת נכסים אליה, יעלה מעל 5 מיליארד ₪ וזאת עד ליום 30 ביוני 2018.

ב. הגדרות בדוחות כספיים אלה:

- (1) הקופה - קופת התגמולים והפיצויים של עובדי בנק לאומי.
- (2) החברה המנהלת - החברה לניהול קופת התגמולים והפיצויים של עובדי בנק לאומי בע"מ.
- (3) הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.
- (4) חוק הפיקוח - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ד - 2005, והתקנות שהותקנו מכוחו.
- (5) צדדים קשורים ובעלי עניין - כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב - 2012.
- (6) מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

- א (1) הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם לחוק הפיקוח, בהתאם להוראות הגילוי והדיווח שנקבעו על ידי הממונה.
- א (2) יום העסקים האחרון בישראל לשנת 2016 הינו ה 29 בדצמבר 2016 (שנה קודמת – 31 בדצמבר 2015). לפיכך, התשואה שנוקפה לחשבונות העמיתים הינה התשואה שחושבה ליום 29 בדצמבר 2016. הפרשי מטבע ושערי ניירות ערך בחוץ לארץ ממועד זה ועד תום שנת הדוח, אינם מהותיים.

ב. בסיס הערכת נכסים

הנכסים במאזן מוצגים כלהלן:

- (1) מזומנים ושווי מזומנים - יתרות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות כספיים שהופקדו לתקופה מקורית שאינה עולה על 3 חודשים, ואשר לא חל עליהם כל שעבוד או מגבלה אחרת. מזומנים ושווי מזומנים כוללים ריבית שנצברה לתאריך המאזן.
- (2) ניירות ערך סחירים - לפי שווי השוק הידוע בתאריך 31 בדצמבר 2016.
- (3) הלוואות, פיקדונות ואיגרות חוב שאינן סחירות, לפי "השווי ההוגן". השווי ההוגן נקבע על סמך שערים המתקבלים מחברה שנבחרה על ידי הממונה לצורך אספקת מידע זה, או בהתאם למודל שקבע הממונה להוון תזרימי מזומנים מכל נכס בשיעורי הריבית שנקבעו.
- (4) נגזרים פיננסיים לא סחירים - בהתאם לשיטות הערכה מקובלות.
- (5) השקעות בלתי סחירות בקרנות הון סיכון ובקרנות השקעה - לפי שוויין ההוגן של ההשקעות על בסיס הדיווח שהתקבל לאחרונה לפני תאריך המאזן ממנהלי הקרנות.
- (6) יחידות בקרן להשקעה משותפת בנאמנות - לפי השער הקובע שפורסם שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בבורסה או בשוק מוסדר בו הוא נסחר.
- (7) יתרות הנקובות במטבע חוץ או הצמודות לשער מטבע חוץ - לפי השער היציג ליום 29 בדצמבר 2016. שער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב ליום 29 בדצמבר 2016 הינו 3.844 ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2015 - 3.902 ש"ח).
- (8) אגרות חוב להמרה ופיקדונות מובנים אשר משובצים בהם נגזרים פיננסיים נוספים, ואשר התשואה בגינם תלויה בתשואת תיקי נכסים, במדדי מניות, שערי ריבית וכד' מוצגים בהתאם לציטוט המתקבל מחברת "מירווח הוגן", או מגורם אחר, לפי העניין.

ג. הכרה בהכנסות והוצאות

ההכנסות וההוצאות נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מצטבר.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ד. זכויות העמיתים

הפקדות לקופה ומשיכות מהקופה נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מזומן, על פי מועד התקבול/התשלום בפועל.

ה. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים נדרשת ההנהלה להשתמש באומדנים והערכות לגבי עסקאות או עניינים אשר השפעתם הסופית על הדוחות הכספיים איננה ניתנת לקביעה מדויקת בעת עריכתם. אף שאומדנים או הערכות נעשים לפי מיטב שיקול הדעת של ההנהלה, השפעתם הסופית של עסקאות או עניינים כאמור עשויה להיות שונה מהאומדנים או מההערכות שנעשו לגביהם.

ו. שיעורי עליית (ירידת) המדד ושער הדולר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
%	%	%

שיעור עליית (ירידת) מדד המחירים לצרכן
(לפי המדד הידוע ביום המאזן)

(0.2) (0.9) (0.2)

שיעור שינוי שער החליפין של הדולר
של ארה"ב

12.04 0.33 (1.49)

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	
3,272	7,913
30	191
20	-
<u>3,322</u>	<u>8,104</u>

ריבית ודיבידנד לקבל
מוסדות
אחרים

סך הכל חייבים ויתרות חובה

ביאור 4 - נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	
1,764,244	1,521,918
<u>1,675,775</u>	<u>1,701,560</u>
<u>3,440,019</u>	<u>3,223,478</u>

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות שאינן ניתנות להמרה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	
103,385	85,418
3,199	1,151
3,506	2,794
34,415	34,276
<u>144,505</u>	<u>123,639</u>

אגרות חוב קונצרניות שאינן ניתנות להמרה
פיקדונות בבנקים
הלוואות לעמיתים
הלוואות לאחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים (*)

(*) אין נכסי חוב לא סחירים שהוצגו בעלות מותאמת

ביאור 6 - מניות

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	
894,577	932,473
30,542	27,816
<u>925,119</u>	<u>960,289</u>

מניות סחירות
מניות לא סחירות

סך הכל מניות

ביאור 7 - השקעות אחרות

א. הרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	
1,418,181	1,496,669
234,836	300,110
3,762	1,670
1,656,779	1,798,449
<u>135,374</u>	<u>198,413</u>
135,374	198,413
<u>1,792,153</u>	<u>1,996,862</u>

השקעות אחרות סחירות
תעודות סל
קרנות נאמנות
אופציות

השקעות אחרות שאינן סחירות
קרנות השקעה וקרנות הון סיכון

סך הכל השקעות אחרות

ב. מכשירים נגזרים:

להלן סכום החשיפה, נטו לנכס הבסיס, המוצג במונחי דלתא של העסקאות הפיננסיות שנעשו לתאריך הדוח הכספי:

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	
(1,078,837)	(1,153,712)

מטבע זר

ביאור 8 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	
1,067	1,389
-	5,309
<u>1,067</u>	<u>6,698</u>

מוסדות
התחייבויות בגין נגזרים

סך הכל זכאים ויתרות זכות

ביאור 9 - תשואות

תשואה ממוצעת נומינלית ברוטו ל-5 שנים	תשואה שנתית נומינלית ברוטו				
	2012	2013	2014	2015	2016
	באחוזים				
5.66	8.67	8.64	5.14	1.95	3.90

ביאור 10 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	
108,924	166,608
<u>108,924</u>	<u>166,608</u>

צדדים קשורים אחרים

(*)זכויות הדירקטורים שהינם גם עמיתים בקופה עמדה על 16,687 אלפי ש"ח לסוף השנה.

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לא היו עסקאות שלא במהלך העסקים הרגיל עם צדדים קשורים ובעלי עניין.

ביאור 11 - מסים¹

רווחי ההון, ריבית ודיבידנד מניירות ערך זרים שנרכשו לאחר 31 בדצמבר 2004, ולכן הם פטורים ממס (האמור אינו מתייחס לניכוי מס במדינת המקור, שלה זכות מיסוי ראשונית ומבוצע על פי כללי המס הקיימים באותה מדינה).

1 לרבות מס שנוכה במקור מנכסים בחו"ל

ביאור 12 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

1. המעביד היחיד של עמיתי הקופה הינו בנק לאומי וליום הדוח אין חובות למעביד.
2. לא הוגשו תביעות משפטיות נגד הקופה או החברה המנהלת .
3. הקופה התקשרה להשקעה בקרנות השקעה. יתרת הסכומים שנותרו להשקעה ליום 31 בדצמבר 2016 הינה 428 מיליון ₪.
4. לאור דרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון להוצאת קרן הביטוח מחוץ לקופה, החליטה האסיפה הכללית של חברי הקופה שהתכנסה ביום 22 בדצמבר 2004 להוציא את קרן הביטוח מחוץ לקופה עד ליום 31 בדצמבר 2004. כן החליטה האסיפה הכללית לחלק לחברים הזכאים - כפי שהוגדרו במסמכים לפיהם בוצעה החלוקה, את יתרת נכסי קרן הביטוח, לאחר שתופרש ממנה עתודה לכיסוי תביעות תלויות ועומדות כנגד קרן הביטוח - נכון ליום 31 בדצמבר 2004, ולכיסוי תביעות עתידיות שעילתן קמה עד ליום 31 בדצמבר 2004.
- יתרת נכסי קרן הביטוח בסך 74 מיליוני ₪ - לאחר הפרשת העתודה כאמור, חולקה לחברים הזכאים ביום 23 במרס 2005 והופקדה בחשבונם בקופה.
- העתודה כאמור , הופקדה במשמרת בחברה לנאמנות של הבנק ותישמר עד לתום תקופת ההתיישנות - 31 בדצמבר 2011 או עד לסיום הטיפול. במהלך השנים חולקה יתרת העתודה לעמיתים ובשנת 2015 יתרת הכספים שנותרה על סך כ 4 אלפי ₪ נתרמה ליחידת הרווחה של הבנק.
5. הקופה הגדילה במהלך 2015 את סך שעבודי הנכסים לטובת בנק לאומי לישראל בע"מ מ 94 מיליון ש"ח לכ- 200 מיליון ש"ח, כשעבוד מדרגה ראשונה. השעבוד נועד לאפשר לקופה לפעול בשוק הנגזרים במסגרת המותרת לה על פי דין. הגידול בשעבוד ביחס ל 2014 נובע מהגדלת שווי נכסיה.

ביאור 13 - אירועים לאחר תאריך המאזן

לא היו אירועים מהותיים לאחר תאריך המאזן.